Journal of Medical Education and Development
Vol. 13, No.2, Summer 2018
Pages: 161-163

مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره سیزدهم، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷
صفحه: ۱۶۳-۱۶۱

نامه به سردبیر

دانشگاه نسل سوم ضرورتی انکار ناپذیر برای آموزش سلامت

محمد حکاک[۱]، سید علی حزنی[۲]،ندا شاه سیاه[۳*]

Modern universities experienced three different periods. The emphasis of First Generation University was on educational activities, and the second generation universities on research activities. The third generation universities are generally focuses on entrepreneurship and solving social problems with a scientific and systematic approach in interactions with their surrounding area. In all scientific groups, entrepreneurship training should develop in line with the structure of disciplines and scientific groups considered. For appearance of third-generation training for students, faculty, administrators and staff should be at the center of an important strategic shifts. Entrepreneurship training and entrepreneurial skills development for teachers and human resource development staffs should be a priority task. Increasing and accelerating technological change has led to changes in all aspects of life. Persistent organizations will be able to choose the appropriate structure changes.

Keywords: University, the third generation, health education

۱- استادیار گروه مدیریت، دانشگاه لرستان، ایران
۲- دانشجوی دکترای مدیریت رفتار سازمانی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران
۳- دانشجوی دکترای مدیریت رفتار سازمانی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران
* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۳۶۹۱۳۷۷۲۹، پست الکترونیکی *nedashahsiyah@gmail.com*

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۹/۰۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۰۸

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

سیر تکاملی دانشگاه ها را به لحاظ ساختاری و عملیاتی میتوان در سه شکل مهم مشاهده نمود. شکل اول نسل اول (آموزش محور)، دراواخر قرن نوزدهم، نسل دوم (پژوهش محور) در ابتدای قرن بیستم شکل گرفت که تولید علم وپژوهش در آن پررنگ بود و نسل سوم درنیمه دوم قرن بعد از جنگ جهانی روی داد که پیشرو، نوآور، فناور و کارآفرین نامیده می شدند. این سیر تغییرات استفاده از قابلیت های جدید در دنیای امروز ضرور ی و حیاتی است و باعث ارتقا کاری در رسالت دانشگاه ها می شود(۱). اگرچه تعاریف متفاوتی از دانشگاه کارآفرین شده است اما با تعمق در آنها مفاهیم یکسانی از آنها قابل استخراج است. دانشگاه کار آفرین را دارای خصوصیاتی چون انعطاف پذیری در پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و اقتصادی و راهبرد توجه و تمرکز بر فرصت های محیطی دانست که افراد را برای جستجوی این فرصتها آماده می کند. در بیانی دیگر کار آفرینی دانشگاهی به معنی ایجاد محیطی برای کاربرد دانش و تحریک رفتار کارآفرینانه در میان تمام اعضای و ساختارهای مجموعه علمی و دانشگاهی است (۲). منظور از دانشگاه کارآفرین دانشگاهی است که دانش و نگرش ها و مهارت ها و توانمندی افراد را در ابعاد اقتصادی و سیاسی و اجتماعی و فرهنگی ارتقا دهد تا در تعامل با محیط از امکانات و فرصت های موجود و محلی نهایت استفاده را ببرد. در واقع فارغ التحصیلان این دانشگاهها جویای کار نیستند بلکه به جای چشم به مساعدت دولت و سایر نهادهای کار آفرین، خود خالق فرصت های شغلی و ارزش آفرینی برای جامعه خود هستند. البته این بدان معنا نیست که دولت و نقش پراهمیت آن نادیده انگاشته شود، چون نقش حمایتی و سرمایه گذاری و نظارتی دولت بر این گونه دانشگاه ها کتمان ناپذیر است. در واقع دولت در اینجا هزینه صرف نمی پردازد بلکه نوعی سرمایه گذاری در دانشگاه ها انجام می دهد که عایداتش در آینده چندین برابر به جامعه برمی گردد(۳). یکی از بسته های طرح تحول سلامت ایجاد دانشگاه های نسل سوم است. دانشگاه های علوم پزشکی در صورتی که درهای خود را به روی صنعت باز نکنند دچار رکورد شده و به عقب باز می گردند. دانشگاه نسل سوم در کنار آموزش و پژوهش با صنعت ارتباط برقرار می کنند و به آن متصل می شوند تا بتوانند کارهای جدید را دنبال کنند. فارغ اتحصیلان این نوع دانشگاه ها افراد کار آفرینی هستند که در پی شکار فرصت ها و ایجاد کارند. اگرچه ارتباط صنعت و دانشگاه در حیطه های بالینی و درمانی به دلیل اهمیت موضوع و مزایای مالی چشم گیر در وضعیت نسبی قابل قبول قرار دارد ولی جهت دهی به علوم پایه پزشکی برای گره خوردن و تجاری سازی نیاز توجه جدی است(۴). درواقع دانشگاه در سیاست های کلان وزارت بهداشت باید بتواند مشکلات کشور را حل کند بیشتر دانشگاه های ما آموزش محور بوده اند و برخی نیز پژوهش محوری را سرلوحه کار خود قرار داده اند ولی امروزه رفع نیازهای کشور و مساله محوری مهمترین دغدغه دانشگاهها باید باشد که این همان مفهوم دانشگاه نسل سوم است. برای گام نهادن در مسیر تغییر دانشگاه های علوم پزشکی درس دو واحدی کارآفرینی برای همه رشته های وزارت بهداشت پیش بینی شده است(۵). اگرچه هنوز در کشور ما ورود یک استاد کار آفرین به دانشگاهها به عنوان یک چالش جدی است ومدل های ذهنی تضاد بین علم و ثروت را تجویز میکنند و علم اندوزی نقطه مقابل تولید ثروت معرفی شده است که به عنوان یک آسیب شناسی در عصر شرکت های دانش بنیان باید این حصار شکسته شود. دانشگاه های کار آفرین باید محیط خود را شناسایی کرده و به فراخور مزیت رقابتی منطقه جغرافیایی خود توسعه یابند (۶). با توجه به اینکه روند کار آفرینی در کشورهای توسعه یافته در مفهوم دانشگاه ها به سرعت تبلور و گسترش یافته است در دانشگاه های ایران هنوز به جایگاه واقعی آن نرسیده ایم. وجود حدود چهار و نیم میلیون دانشجو،جوان بودن کشور، موقعیت استراتژیکی کشور، وجود قابلیت های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و معضل بیکاری در کشور ایجاب می کند نظام آموزش عالی دست کم در حوزه مسولیت خود از توسعه کارآفرینی پشتیبانی کند. در ایران به دلیل عدم ارتباط صنعت و دانشگاه که هدف اصلی دانشگاه های نسل سوم است شاهد بیکاری

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

گسترده در کشور هستیم به طوری که در سال ۱۳۹۶ در حدود دو ملیون نفر بیکار دانشگاهی در کشور وجود داشته است(۷). با مطرح شدن دانشگاه های نسل سوم با مشخصه غالب کار آفرینی به نظر میرسد دو چالش عمده در این مبحث به چشم می خورد. اول آنکه تعریف جامع و دقیقی از دانشگاه کار آفرین و ابعاد آن وجود ندارد و همچنین مدل اجرایی که الگوی فرآیندی را ارایه دهد نیز موجود نیست. لذا جا برای تحقیقات بیشتر و عمیق با توجه به پتانسیل های بومی مورد نیاز است. در عرصه سلامت کشور اگرچه در سال ۱۳۸۴ وزارت بهداشت در راستای گسترش کارآفرینی در دانشگاههای علوم پزشکی کشور طرح کاراد را ارایه کرد که در اجرا موفق نبود چرا که شناسایی کامل عوامل و حمایت همه جانبه از طرح های کارآفرینی اهمیت دارد و با بخشنامه ها نمی توان تبدیل به کارآفرین شد (۸).بدین ترتیب می توان نتیجه گرفت که شاید در اندیشه جامعه ما هنوز رسالت و ماموریت دانشگاه ها فقط انتقال دانش است. هرچند آموزش وکیفیت آموزش از عناصر مهم بدنه نظام اموزش عالی است در عصر جدید دانشگاه محل تربیت افراد خلاق و نوآور و کارآفرینانی است که مولد اصلی سرمایه گذاری و توسعه یک جامعه به شمار می روند. کارآفرینان به عنوان نیروی محرکه در اقتصاد دانشی و عامل تولید ثروت ملی و توسعه فناوری و صنعتی به شمار می روند.از آنجا که دانشگاه های کشور از لحاظ کارآفرینی در جایگاه خوبی قرار ندارند و عدم تناسب رشته ها با نیاز های کاری در کشور وجود دارد باید نسبت به این امر همت گماشت و ضمن تحول در نگاه سیاست گذاری کلان در بحث جزیی با گنجاندن واحدهای کارآفرینی و فعال کردن دفاتر ارتباط صنعت و دانشگاه باعث تحول و جهش در کشور باشیم. اگرچه در این میان در وزارت بهداشت نیز جرقه هایی نظیر کارگاهها و استار آپ های کارآفرینی در حیطه سلامت رخ می دهد ولی عزمی جدی برای تحول به سوی دانشگاه نسل سوم نیاز است.

با توجه به اینکه اکثر دانشگاه های کشور در نسل اول و دوم هستند به نظر می رسد عدم پیشرفت آنها به نسل سوم باعث انباشت پژوهش های دانشگاهی در کتابخانه ها و هدر رفت سرمایه های مادی و معنوی و عدم رشد اقتصادی خواهدشد. توجه به تحقیقات بیشتر و تهیه مدل عملیاتی و اجرایی برای پیشرفت کشور با توجه به برنامه های توسعه کشور و مزیت های نسبی منطقه ای و محلی توصیه می شود.

References:

1. Habibi m,siahmansouri y. ***Third generation universities through the development of academic centers***. Transplanting Science journal.2012; 3(1).43-49.
2. Ketikidis PH., Ververidis Y,Kefalas P. ***An Entrepreneurial Model for Internationalization of Higher Education: The Case of City College, an International Faculty of the University of Sheffield***. Social Science Education journal. 2012; 1-14.
3. Dabic, M. –Loureiro, M., Daim, T. ***Unraveling the attitudes on entrepreneurial universities: The case of Croatian and Spanish universities***. Technology in Society. 2015; 42( ):167-178.
4. ghafrani p.available : http://tnews.ir/news/456248052491.html
5. Mahdi R. ***Skill training Position in the third Generation universities.*** Quarterly Journal of Skill Training.2016; 4(14): 103-117
6. Ebrahimpour Ss, Ghobadi S, Khazayee K. ***University of the third generation, a step toward entrepreneurship***. Proceedings of the National Conference on entrepreneurship and business management knowledge. Mazandaran University.2012

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

7. Safdri R, Masuri N, Bahadini K, Khorasani Zadeh M. ***Study of Teleotolaryngology in ENT Diseases***. payavard journal EBSCO Information Services.2012; 6(3): 77-85
8. Moghadsi J, Kaikavosi Arani M, Kaikavosi Arani L. ***Factors influencing entrepreneurship in higher education in medical universities of Iran***. Journal of Healthcare Management. 2016; 6(4): 49-59

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]